

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа»

за освітньою програмою «Економіка та організація готельно-ресторанної справи»

за темою: «Напрями розвитку підприємницької діяльності в сфері гостинності

Одеського регіону»

Виконавець:

студентка ФМЕ, гр.41

Гераймович Карина Размиківна

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Нездоймінов Сергій Георгійович

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Сучасна індустрія гостинності є однією з найбільших високоприбуткових галузей світового господарства, що найбільш динамічно розвиваються. Число робочих місць у сфері туризму та гостинності становило 192 млн., або 8 відсотків від загальних показників зайнятості у світі. За даними Всесвітньої туристичної організації (ВТО) та Міжнародного валютного фонду, туризм з 2003 року вийшов на перше місце у світовому експорті товарів та послуг (532 млрд. доларів США, або 7,9 відсотка від 6,738 трлн. доларів США), обігнавши автомобільну промисловість (7,8 відсотка), виробництво хімічних продуктів (7,5 відсотка), продуктів харчування (6,6 відсотка), комп'ютерів та офісного обладнання (5,9 відсотка) та палива (5,1 відсотка). За прогнозами ВТО, у найближчі десятиліття темпи зростання туризму зберуться. Так, до 2020 року кількість міжнародних туристських подорожей має зрости в 2,2 рази до 2005 року (з 698 млн. до 1,561 млрд. поїздок). Ще більш значно (в 4,2 рази) мають збільшитись доходи від туризму: з 476 млрд. до 2 трлн. доларів США [1].

У той же час потенціал підприємництва сфери гостинності Одеського регіону, як і в цілому України потребує активізації та інноваційного напрямку його подальшого розвитку, впровадження ефективних форм державно-приватного партнерства. Це визначає необхідність комплексного дослідження проблем стосовно сучасних економічних умов з використанням системного підходу щодо аналізу стану підприємницької діяльності сфери готельного господарства.

Метою роботи є визначення напрямів розвитку підприємницької діяльності в сфері гостинності Одеського регіону.

Завдання дослідження. Для досягнення поставленої мети були сформульовані та вирішені такі завдання:

- 1) дослідити сутність готельного господарства як об'єкта підприємництва;
- 2) розглянути типізацію підприємств готельного бізнесу;
- 3) вивчити державне регулювання підприємницької діяльності в сфері гостинності;
- 4) провести аналіз розвитку готельного бізнесу в регіонах України;

5) дослідити рекреаційний потенціал розвитку підприємництва сфери гостинності Одеського регіону;

6) проаналізувати стан розвитку додаткових послуг закладів розміщення туристів Одеського регіону;

7) розробити рекомендації щодо заходів активізації підприємницької діяльності в сфері гостинності регіону;

8) запропонувати напрями розвитку державно-приватного партнерства в сфері послуг гостинності регіону.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних і практичних положень щодо розвитку підприємницької діяльності в регіональній сфері гостинності.

Об'єктом дослідження є процес розвитку підприємницької діяльності в сфері гостинності Одеського регіону.

Методи дослідження. При написанні кваліфікаційної роботи було використано такі методи: індукції та дедукції, теоретичного узагальнення, порівняльного аналізу, абстрактно-логічного підходу та спостереження.

Інформаційною базою дослідження є закони України, Укази Президента України, Постанови Уряду України, інші нормативно-правові акти, інструктивні та методичні матеріали галузевої приналежності. В роботі використовувалися матеріали наукових монографій, інформаційні матеріали науково-практичних конференцій і семінарів, періодичних видань, збірники та довідники служби державної статистики, тематична довідкова література, галузева інформація, інформаційні ресурси мережі Інтернет.

Практичне значення одержаних результатів може використовуватися у процесі розвитку потенціалу підприємницької діяльності в сфері гостинності Одеського регіону.

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та 2 додатків. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 76 сторінок, містить 9 таблиць, 12 рисунків та 2 додатки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СФЕРІ ГОСТИННОСТІ»** розглянуто сутність готельного господарства як об'єкту підприємництва. Встановлено, що сучасний «готельний бізнес» постає як системне ринкове утворення, що піддається перманентним модифікаціям підприємницького руху, орієнтована на планомірне вилучення прибутку за допомогою експлуатації технічно оснащених житлових майнових комплексів у сполученні з оптимальним рівнем невловимого сервісного обслуговування. Огляд існуючої наукової дискусії та досліджень виявив точки конвергенції у визначенні та ознаках підприємницької та готельної діяльності, що надає підґрунтя для дослідження поняття «готельний бізнес» у контексті підприємництва.

У другому розділі **«РЕГІОНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СФЕРІ ГОСТИННОСТІ»** проведено аналіз структури міжнародного та внутрішнього туризму в Україні; розвитку підприємств готельного господарства України, що пройшли екологічну сертифікації Green Key, тенденції розвитку підприємництва у готельному господарстві в Одеській області; проведено регіональний аналіз готельного сектору України за кількістю готелів за категорійними ознаками та вимогами національного законодавства. Досліджено рекреаційний потенціал розвитку підприємництва сфери гостинності Одеського регіону та проведено аналіз стану додаткових послуг закладів розміщення туристів Одеського регіону.

У третьому розділі **«НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА СФЕРИ ГОСТИННОСТІ В ОДЕСЬКОМУ РЕГІОНІ»** розроблено заходи щодо активізації підприємницької діяльності в сфері гостинності Одеського регіону, які спрямовано як і на розвиток потужного регіонального рекреаційного потенціалу, так і на якісний інфраструктурний розвиток. Доведено, що необхідними умовами для формування та розвитку потужного підприємницького потенціалу є створення привабливого інвестиційного клімату у сфері гостинності. Також розроблено

рекомендації щодо використання можливостей державно-приватного партнерства за такими напрямками, як реалізація проектів вдосконалення туристичного іміджу сфери гостинності Одеського регіону, диверсифікації готельного продукту, удосконалення управління регіональною сферою готельного бізнесу.

ВИСНОВКИ

1. В роботі доведено що готельний бізнес в актуальних умовах розвитку підприємницької активності – у найбільшій мірі перспективна сфера діяльності, що зосереджує у собі великий конкурентний потенціал в умовах ринкової економіки як національного, так і міжнародного рівня. Підприємці сектору гостинності здатні приносити стійкий дохід у регіональні та муніципальні бюджети країни, будучи частиною індустрії туризму, природно органічно пов'язуючи засоби розміщення, підприємства громадського харчування, транспортну інфраструктуру в монолітний ланцюг міжнародної та міжрегіональної комунікаційної взаємодії.

2. Визначено, що не існує єдиного визначення типів підприємств готельного господарства та відповідно застосування узагальнених термінів понятійного апарату, що ускладнює вирішення як наукових, так і практичних завдань, пов'язаних з організацією готельного господарства. У зв'язку з тенденціями щодо постійної появи на ринку готельних послуг нових видів додаткових послуг і форм обслуговування типізація підприємств готельного господарства є умовною.

3. Встановлено, що законодавство України щодо регулювання підприємництва сфери гостинності потребує подальшого розвитку та вдосконалення, приведення його відповідно до міжнародно-правових норм, правил і стандартів, з урахуванням кращих національних традицій нормативно-правового регулювання. При цьому найважливішою функцією законодавства є не тільки виявлення, формулювання та закріплення у праві волі громадян України, але й визначення найбільш сучасних шляхів та засобів використання закономірностей на користь особистості, суспільства та держави.

4. За результатами дослідження визначено, що протягом 2010-2020 рр. частка в'їзного туризму неухильно скорочується. За розглянутий період частка внутрішнього туризму зменшилася у 3,02 рази (від 28,5 % у 2010 р. до 9,4 % у 2020 р.), оскільки недостатньо розвинута та морально застаріла туристична інфраструктура України зазнала значних утрат через російську анексію Криму і, відповідно, збільшився виїзний туризм.

5. Підприємства готельного господарства функціонують здебільшого в курортних зонах, або бізнес-регіонах України. Найбільша кількість колективних засобів розміщення серед юридичних осіб, відокремлених підрозділів юридичних осіб характерна для Київської області – 212 одиниць, в тому числі 132 одиниць із них знаходиться на території міста Київ. На другому та третьому місті серед України за кількістю колективних засобів розміщення знаходяться Одеська (147 одиниць) та Запорізька (119 одиниць) області.

6. Визначено, що найбільша кількість п'ятизіркових готелів розташовано в Одеській області (14 готелів). В цілому на території Одеської області розташовано 14 п'ятизіркових готелів, 11 готелів із 4 зірками, 14 готелів із 3 зірками, 1 із 2 зірками та 4 із 1 зіркою. Загалом станом на 17.02.2022 рік на території Київської області зареєстровані 13 п'ятизіркових готелів, 14 готелів із чотирма зірками, 31 готелі із трьома зірками, 4 готелі із двома зірками і лише 1 готель із 1 зіркою.

7. В роботі запропоновано заходи щодо активізації підприємницької діяльності в сфері гостинності Одеського регіону, які спрямовано на розвиток потужного регіонального рекреаційного потенціалу, так і на якісний інфраструктурний розвиток. Необхідними умовами для формування та розвитку потужного підприємницького потенціалу є створення привабливого інвестиційного клімату у сфері гостинності.

8. В роботі розроблено рекомендації щодо використання можливостей державно-приватного партнерства за такими напрямками, як реалізація проектів поліпшення туристичного іміджу сфери гостинності Одеського регіону, диверсифікації готельного продукту, удосконалення управління регіональною сферою готельного бізнесу.